

Мариана Тинчева Еклесия

Купе втора класа в
международния влак

В 19. 29 часа вратата отвори красиво момиче, запъхтяно от тичане. Стовари раничката от раменете си, отпусна се на седалката с номер 52 и не успя да успокои нито чаровната си усмивка, нито дишането. Мъжът до нея, някъде около шейсет, намести спортната шапка върху главата си, погледна ръчния си часовник и рече шеговито: „Не е трябвало да тичате толкова. До тръгването на влака има цяла минута!“ Красивото ми-ньонче отпрати плаващи очи към непознатия, закашля се бурно и отговори на всички: „Направо се телепортирах! Не успях само да купя цигари, така че не знам какво ще правя до Плевен. Отивам при татко, защото свърших парите и от вчера съм болна. – малката спря за миг, но продължи доброволно: – На работа съобщих, че тази седмица не мога да танцувам, нека играе какичката мулатка!“ – Беше със самочувствие, възбудена от болестта или от друго преживяване. Бързо извади от джоба на дрехата си малък телефон, набра номер и след включването съобщи телеграфно на някакъв Ачо, че в момента се намира във влака, взела е от гардероба неговата раница; ключът на квартирата е в отсрещния апартамент... Мъжът до нея поклати глава, че разбира за какво става въпрос от разговора ...

Влакът от София за Русе – Букурещ – Москва потегли точно според разписанието в 19. 30 часа. Спалните вагони бяха доста, но общите вагони втора класа София – Букурещ, обслужващи български и чуждестранни пасажери към столицата на Румъния, бяха само два, близо до локомотива. Най-вероятно заради класата из купетата и коридорите се носеше неприятна миризма, и дори след потеглянето, лампите едва мъждукаха. Въпреки ранния октомврийски здрач в купето можеха да се различат лицата на непознати седем пътници, събрани от обща случайност: до девойката и 60 годишния господин седеше млад мъж около 35; до него възпъльничка жена около 70. Срещу жената до прозореца беше заело място момче с приятна външност, облечено добре, излъчващо спокойствие и благоразположение към всички. До него друго високо момче с очила извади тетрадка, опита се да чете на слабата светлина, но бързо се отказа. На седалката до вратата беше затворил очи пълен мъж с яке, късо остриган и навярно не толкова добре със слуха, защото не чу въпроса на възрастната госпожа – накъде пътува... На седалката до него имаше много багаж, а и багажните решетки над пътниците бяха препълнени със сакове, торби, чанти... До пристигането на контролора пътниците се опознаваха мълчаливо, почти безучастно. Когато мъжът поиска билетите за проверка, той поиска и паспорт от мъжа около 35. Не се разбра защо проверяваха специално само него, но всички видяха, че той е с

международен паспорт. Шеговитият до красавицата попита контролѐра дали ще има по-силна светлина по пътя, но контролѐрът без неудобство отвърна, че има повреда, светлината ще остане барова до Букурещ. Пътникът уточни иронично:

„Иначе пътуваме към Европа! Цените на билетите непрекъснато се покачват, пък мизерията – все по-голяма“

Щом контролѐрът затвори вратата, разпаленият продължи: „Връщам се от Испания, където от шест години живее синът ми със семейството си. За трети път бях там и съм пленен от красотата. Испания е кукла: – дворци, култура, кориди, чистота – ние никога не можем да я догоним!“ – отсъди той, сне един сак, от който извади яке: „Ето, става студено, а и парно няма във втора класа. Изобщо накъде ли сме тръгнали?“ – сам се палеше и самонавиваше до момента, в който пълният господин се разбуди от дрямката и се намеси: „Пак е добре, че синът ти е близко и можеш да пътуваш до Испания. Моят отиде чак в Нова Зеландия, та не ми се мисли да тръгвам на поклонение до там. За осем години веднъж си дойде, не мисли да остава тук завинаги. Няма как да прави, вече не може да работи за сто евро на месец... Прав е. Но още не си е намерил половинката, та поне да знаем, че късметът му е пълен...“ – той се огледа да разбере дали някой друг не мисли да вземе дума по темата, но понеже всички замълчаха, сам продължи: „Дъщерята живее при нас с двете си деца, завърши медицина, но не може да си намери работа в Русе, та и тя е решила да стягат куфарите за Европа.“ – сега той погледна онзи, от когото контролѐрът поиска паспорт и с нескрито любопитство го попита: „Вие пък накъде?“ Високото слабо момче с очилата погледна към него, усмихна се, но не отговори. Личеше, че разбра въпроса, но е чужденец. 35 годишният, набит млад мъж реши, че щом го питат, може да отговори истина: „Преди два дни щастие то кацна на рамото ми, а вече бях престанал да го очаквам... Пътувам до българското представителство на Канада в Букурещ. Преди четири години подадох молба за виза и онзи ден най-сетне получих покана за интервю. Не знам какво ще стане на срещата, зная английски, защото бях в Лондон на специализация за три месеца. Вълнувам се, но не се страхувам, защото на предния ден пък получих работна виза за САЩ...“ – той искаше да изглежда съдържан за толкова радости, струпани изведнъж в дългото му очакване да заживее по-добре, по-богато и модерно. Онзи с шапката го погледна дяволито: „И какво работиш, че толкова питат за теб и те търсят на Запад?“ – той сякаш искаше да докаже на щастливеца, че парашутът му няма да се отвори, затова го предупреди: „Там отдавна са престанали да

си внасят «черни работници», препълниха се с източноевропейци, от които нямат нужда“. Младият отговори скромно, без да се засегне: „Инженер съм. Отговарям за производствените везни в Кремиковци... Вземам около 600 лева, но не ми стигат. Искам да пътувам, да гледам света...“ „Аз също!“ – включи се хубавото момиче и се замисли: „Бих отишла в Канада да уча танцуване. Три месеца бях при сестра ми в Германия, живяхме в една квартира, но не ми хареса. И там парите ми стигаха само за храна, за транспорт, за кафе... Дали ще работя в нощния бар на София за 500 лева или в Германия ще преживявам за 500 евро – все едно. Е, вярно, че в Германия никога няма да попаднеш в толкова скапан вагон като този, но там го няма това, което баща ми каза, щом му се обадих, че тръгвам за Плевен: «Хайде ела! Ще приготвя ракийка със салатка. Какво искаш за вечеря?» И на него не му е лесно: живее сам, защото всички се разпиляхме. Майка ми гледа болни, старци в Гърция, сестра ми иска да остане в Мюнхен... В нашето семейство е като в цялата страна – петдесет процента все още живеем в родните граници, петдесет процента са намерили втора родина някъде по света, вече им е омръзнало там, но не се връщат от неудобство.“

След думите на момичето за кратко настана тишина. Диригентът на компанията посочи хубавото момче до прозореца и направо го попита: „Ти от къде идваш с толкова багаж? Мисля, че не си бил из нашите градове и села...“ Синеокият младеж се усмихна и кратко отвърна: „Бях на студентска бригада в САЩ, връщам се два дни по-рано, затова баща ми не успя да дойде на аерогарата с колата. И така ще стигна...“ – той загърна дънковото си яке и замълча сякаш нямаше какво повече да каже: „Ти си най-интересния в купето. Кажы какво има в Америка! Какво си работил там, колко време остана, какво спечели...“ – силно вдъхновен, продължи да дирижира мъжът с шапката. „Бях с приятели, работихме като сервитьори в един ресторант на хотел по атлантическото крайбрежие. Сезонна е работата както по нашето черноморие, та отиваме там трета година...“ – той пак замълча, но темпераментния мъж не го остави: „Хайде приказвай, де! Колко хиляди долара внесе в банката? Какво ще правиш с тях?...“ „Е, не са толкова много. На нас ни даваха по два долара на час, плащахме квартира, храна, транспорт... Добре, че имаше щедри богаташи, които ни даваха бакшиши, иначе – не можем да си покрием мечтите. Последните четири дни вече чаках по-бързо да свърши всичко, защото работих почти денонощно, а някои наши се оплакаха, че не са получили надплата. Не можеш да разбереш колко ти плащат“ – каза честно малкият, а пълният мъж го прекъсна: „Това не може

да бъде в Америка! Виж, ако си бил по нашето черноморие, непременно ще те измамят, но в Щатите – никога!“

Малката танцьорка на латино-танци почти подскочи: „Така говори-те, защото не сте бил никога там! И аз не съм била в САЩ, но със сигурност знам, че ние тук си седим, бленуваме за далечни земи, мислим, че някой там стои с пълна чанта пари, приготвена специално за наш подарък. Вече разбрах, че въпреки всички разлики, ние хората си приличаме. Навсякъде има мошеници, егоисти, готови да те нагрубят за нищо; навсякъде има благородни хора, които искат да ти помогнат. Хич не обичам да слушам, че в България живеят само некадърници, пък извън нас – таланти и гении. И аз разбирам, че не е лесно; виждам как и тук едни богатееят, други стават все по-бедни, но не обичам да се грози името на страната ми!“ – гласът ѝ беше по-категоричен от този на пълния господин, който се сконфузи – малката можеше да му бъде внучка. Таткото, който се връщаше от визитата си в Испания премисли думите си преди да каже: „Съгласен съм, че у дома сякаш ни е най-добре. Има доста кусури този живот, но човек се радва на корена си. Знам, че на някои нашенци хич не им е добре зад граница, трудно намират хубава работа, парят ги предразсъдъци, че са имигранти, неуспели в страната си, но ние не искаме да говорим за тази истина на илюзията...“ – той навярно се замисли за нещо не толкова привлекателно от посещението си в Испания, ала не пожела да го сподели.

Възрастната госпожа, тиха и безгласна до този момент, също поиска да каже нещо. Тя извади от чантата си пощенски плик, но преди да го отвори, се представи: „Вече съм пенсионерка, но преди тридесет години работих като лекарка в Нигерия. Колко различна е Африка от нашия свят! При едно пътуване в отдалечени райони открих три девойки-мисионерки. Едната беше от Швейцария, другата от Германия, третата от Италия. Представете си каква разлика в бита, културата, живота... но тези момичета наистина приличаха на ангели, пристигнали в Нигерия, за да помагат на болни деца и възрастни. Работих седмица с тях и не повярвах, че те са се отрекли от всичко свое в името на своята благородна мисия. Не зная дали ще ми повярвате, защото ние сега мислим само за своето преуспяване и богатство, но те не получаваха лични пари, не си купуваха вещи... Аз, както и всички колеги от групата ни, бяхме отишли, за да спечелим малко повече пари от онези, които получавахме в България...“ – признанието на госпожата не прозвуча сантиментално или нереално, защото никой в купето не поиска да ѝ вземе думата. Тя разгърна плика, извади няколко снимки, усмихна се мило и сама

продължи: „Получих ги вчера от внучката си. Тя живее от пет години в Брюксел. Тази картичка е от Италия, където е била с годеника си. Пише, че е обогатена духовно, че ще минат през Швейцария, ще посетят Париж... Няколко пъти ме е канила да отида на гости, но вече ме болят краката, не се чувствам удобно на дълъг път. Дъщеря ми ходи всяка година при нея и разказва колко богат е дома, в който живее нашата малка принцеса!“ – госпожата поиска да покаже някои снимки, но спря; реши, че е неудобно да се хвали с една от своите внучки. Диригентът доброволно протегна ръка към нея, поиска ѝ картичките от плика и рече: „Въпреки, че е на снимка, все нещо ще разберем от истината. Така де, вече петнадесет години нашенци щъкат насам-натам по света – как да го събереш този огромен свят в няколко думи или в няколко фотоси от албума?“ – той извади от вътрешен джоб очила, положи ги на очите си, за да се доближи максимално вярно и точно до онази истина, която никой от пътуващите във влака не беше виждал, но тя съществуваше – красива, непременно богата, понякога носталгична, понякога измамена и нереална...

Вече като че ли всички пътници бяха казали какво мислят за широкия свят, в който от века до века живее и България. Набития мъж, тръгнал от София за Букурещ във вагон втора класа, попита на английски високото момче с очилата, накъде пътува. Беше сигурен, че ще го разбере, понеже в последните десет-петнадесет години почти целият свят е луднал да учи английски и иска да живее в Америка. Момчето каза, че пътува за Горна Оряховица, от там за Велико Търново, където живее годеницата му – българка, студентка във Великотърновския университет. „А ти откъде си?“ – попита го с любопитство кандидатът за бъдещо канадско поданство.

„Моите родители са холандци, преселени в Щатите. Аз съм се родил в Пенсилвания, но и тук много ми харесва. Обичам вашите планини и хората... Откакто намерих моята Ралица, сякаш открих един по-хубав свят!“ – той сложи ръцете си на сърцето, за да докаже, че не се мами.

Българинът с английски език преведе за всички пътници. И изведнъж в мъждукащата светлина на купето стана светло, чисто, топло. Едно момче говореше с най-добри думи за преживяните две години в България. То вече беше разбрало, че за всеки човек светът започва от неговото сърце и продължава до друго сърце, до друга земя, до някаква друга радост и други хора. Тази истина не може да се разкаже с думи и да се види на снимка, защото остава скрита частица от една по-голяма и неотразима истина – животът е сладък и хубав навсякъде, ако обичаш!

КРАЙ

© Мариана Тинчева Еклесия

Източник: <http://bezmonitor.info/>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10446>]